

supozas, ke la leĝo de la gravito efektive estas: $G = m_1 m_2 (f_1/r^2 - f_2r)$, en kio f_2r estas relative malgrandega por relative malgrandaj valoroj de r (ni diru por engalaksiaj distancoj), sed granda por intergalaksiaj distancoj, por kiuj f_1/r^2 egalas infinitonon, ni ankaŭ povas klarigi la proporciecon de distanco kaj rapido (ĉi-foje ne konstanta, sed pligrandiĝanta) de la nebulozoj.

La ĉefa kialo por preferi la Doppler-fenomenon klarigon devus esti, ke ĉi tiu fenomeno, se ĝi ne klarigus la tutan delokiĝon de la spektrolinioj, tamen kaŭzus parton de tiu delokiĝo, kaj ne estus eble determini kiun parton.

Kiel ni povas legi en ĉi tiu numero, profesoro Thüring advokatas por teorio pri pligrandiĝo de la elsendo-frekvencoj de la atomoj. La tria alternativo, kiun aludis profesoro Coulson, estas teorio laŭ kiu la frekvenco de radiaĵo tre malrapide malpligrandiĝas laŭmezure kiel grandiĝas la vojo irita. Ĝi trovis advokaton en Sir Shah Muhammad Sulaiman, kiu ellaboris novajn teoriojn de relativeco, de la lumo, kaj tiel plu. Ĉi tio estas trovebla en *Proceedings of the Academy of Sciences of the United Provinces of Agra and Oudh*, volumoj 4 (1934) kaj 5 (1935), kaj *Proceedings of the National Academy of Sciences of India* 6 (1936).

Mi finu citante kompetentulon, nome profesoron Minnaert de la Utreĥta Universitato, kiu en „Wetenschap en Samenleving” (Scienco kaj Socio) publikigis popularan artikolon, en kiu i.a. li diras jenon:

„Estas utile diri ĉi tie ke la celo de niaj konsideradoj pri la kosmogonio (la scienco pri la evoluo de la universo) ne estas serĉadi iun komencon. Ni simple volas rekonstrui la antaŭhistorion de la universo; ju pli la scienco progresas, des pli malproksimen en la pasinto ni povos penetri, kredeble neniam atingante ian limon. Kelkaj klopodoj hipotezi malkontinuan originon je momento T_0 estas ne tre konvinkaj; la samon ni devas diri pri aliaj hipotezoj kiuj postulatigas senĉesan kreigaĵon de materio (sub formo de „supernovuloj” laŭ iuj, de atomoj laŭ aliaj).

Unu el la plej malproksimen celantaj esploroj kiun taskigas al si la kosmogonio, koncernas la demandon pri la origino de la atomoj. Kion ni scias pri la vastiĝadanta universo, tio iĝas konjekti ke antaŭe la stelaroj (galaksioj) estis multe pli proksime unuj al la aliaj ol hodiaŭ, kaj ke eble iam estis ia antaŭ-stela stadio, kiam la materio de la universo ankoraŭ ne estis dividita laŭ steloj, sed estis dense kunigita kaj havis tre altan temperaturon. Laŭ unuj en tiu stadio formiĝis la atomkernoj en la proporcioj en kiuj ili ankoraŭ hodiaŭ troviĝas.

Aliaj, kontraŭe, opinias, ke la atomoj estiĝas en la interno de certaspecaj steloj, kaj ke ĉi tiu procezo ankoraŭ hodiaŭ daŭradas. Kio ajn estas la ĝusta respondo — ja la starigo de la demando pri ĉi tiuj tiel fundamentaj aferoj atestas pri la kuraĝo de la moderna astronomio kaj pri nia fido je la metodo scienca.”

La Redaktoro.

ISAE-INFORMOJ

Danujo. Nova delegito: farm.kand. Vagn Jørgensen, p.t., BRENDERUP, Fyn. Post la 1.7.1953 la adreso estos SNERTRINGE. La jarkotizo estas 12 d.kr.

Noto pri la elektoj. Nia prezidanto, profesoro M. Fréchet, volas konigi al la membroj, ke li akceptis esti reelektata ankoraŭfoje, nur ĉar ne estis alia kandidato.

Mortis nia membro Charles H. Briggs, Usono, la 8.4.1953 en la aĝo de 74, esperantisto de 1907, honora membro de UEA. Mortis nia membro direktoro Louis Blot, Angers, Francujo.

Germana sekcio. Adresŝanĝo de la sekretario: Inĝ. R. Haferkorn, Königseer Strasse 50/o, (13b) BERCHTESGADEN, Germanujo okc.

La nederlanda sekcio havas novan kasiston: D-ro inĝ. G. Hamming, Vossenlaan 4, BENNEKOM.

Komitatano por Japanujo: D-ro Seiho Nishi, rektoro de Gumma Universitato, Iwagami, MAEBASHI.

Komitato 1953—1955. Elektita estas: Aŭstrujo: prof. H. Sirk; Francujo: prof. M. Fréchet kaj inĝ. E. François, kun inĝ. C. Naoumoff kiel anstataŭanto; Japanujo: d-ro S. Nishi; Norvegujo: s-ro C. Støp-Bowitz; Svedujo: inĝ. S. Alexandersson. Krome apartenas al la komitato: d-ro W. P. Roelofs (redaktoro de *Scienca Revuo*), d-ro I. Lapenna (Sekcio de informado).

El aliaj landoj oni ne raportis pri elekto de komitatano por la nova periodo, sed ni atendas baldaŭ ricevi informon pri tio.

Sven Alexandersson.

92 Holleman

La 11-an de aŭgusto **mortis**, preskaŭ 94-jara, la plej aĝa nederlanda kemiisto, **Prof. d-ro A. F. Holleman**, sciencisto de internacia reputacio. Dum multaj jaroj li estis membro-subtenanto de UEA. Post la milito li estis inter la konsilantoj de ANSE, la nederlanda sekcio de ISAE. Li energie helpis por atingi ke la Nederlanda Societo Kemiista kaj la Nederlanda Akademio de Sciencoj akceptu proponojn allasi Esperanton por resumoj en la respektivaj periodaĵoj. Ankoraŭ ni esprimu al li por tio nian dankon. — W. P. R.

En la Amsterdama Universitata Biblioteko la Rektoro de la Amsterdama Komunuma Universitato, Prof. d-ro Woerdeman, malfermis jaŭdon, la 24an de septembro, je la 14a horo, **Esperanto-ekspozicion**, kiu daŭris ĝis la 7a de oktobro. — W. P. R.

378.245 (J. Giltay)

Doktoriĝo de Inĝ. J. Giltay okazis en Delft, Nederlando, en la Teknika Altlernejo, per disertajo titolita „Bijdrage tot de Stochastiek van het Telefoonverkeer, in het bijzonder van de Volkomen Bundel” (Kontribuo al